

ΓΕΩΛΟΓΙΑ

Για να κατανοήσουμε πως δημιουργήθηκε αυτό το μαγευτικό τοπίο των ορεινών όγκων στο Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων, Περιστερίου και Χαράδρας Αράχθου χρειάζεται να αναφερθούμε στην έννοια του γεωλογικού χρόνου και να ανατρέξουμε στην ιστορία που ξεκίνησε πριν από πολλά εκατομμύρια έτη. Οι γεωτεκτονικές ζώνες από τις οποίες δομείται η περιοχή ανήκουν στην Ιόνιο ζώνη και στη ζώνη Ωλονού - Πίνδου.

Η Ιόνιος ζώνη χαρακτηρίζεται σαν μια ηπειρωτική λεκάνη με ημιπελαγική ως πελαγική ιζηματογένεση. Χαρακτηριστικό τεκτονικό της γνώρισμα είναι τα επάλληλα μεγάλα σύγκλινα και αντίκλινα που επωθούνται και εφίππεύουν το ένα πάνω στο άλλο προς τα δυτικά.

Η ζώνη Ωλονού - Πίνδου οφείλει την ονομασία της στην οροσειρά της Πίνδου, όπου και γίνεται η κύρια ανάπτυξη της. Αυτή χαρακτηρίζεται σαν μια βαθιά αύλακα ανάμεσα στα υβώματα της Πελαγονικής ζώνης και της ζώνης Γαβρόβου. Παρουσιάζει μεγάλες εναλλαγές στην ιζηματογένεση (ανθρακική, πυριτική, κλαστική). Στην περιοχή επωθημένοι πάνω στα τεκτονικά καλύμματα της Πίνδου και συνήθως πάνω στον φλύσχη βρίσκονται οι οφειόλιθοι με πετρώματα υπερβασικού χαρακτήρα.

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί της κάθε ζώνης από τους παλαιότερους προς τους νεώτερους είναι οι παρακάτω:

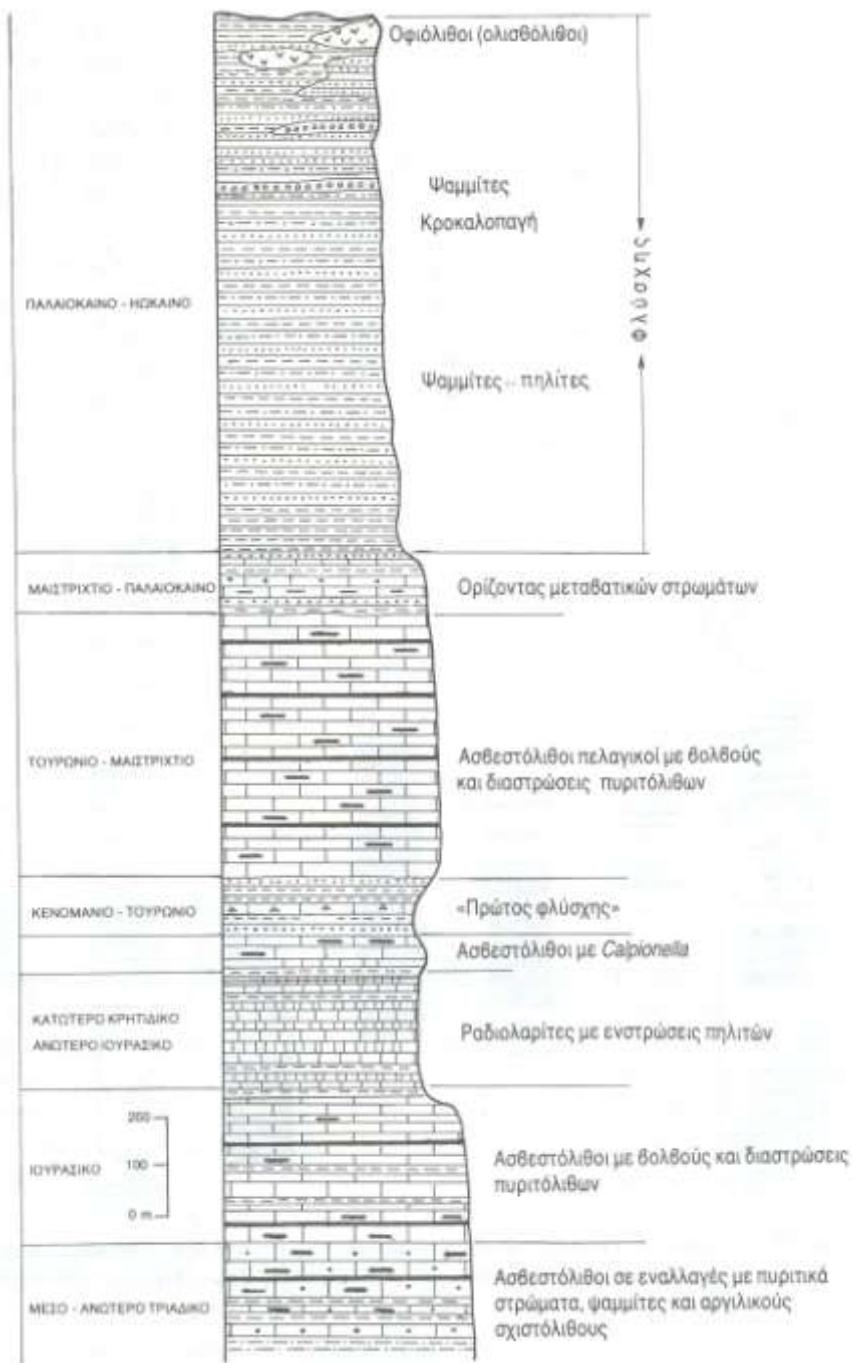
ΙΟΝΙΟΣ ΖΩΝΗ

- Εβαπορίτες συνιστούν τη βάση της στρωματογραφικής στήλης της Ιόνιας ζώνης που αποτέθηκαν σε μια στενή και επιμήκη λεκάνη του Καρνίου. Το μέγιστο πάχος των εβαποριτών είναι 1600 μέτρα και μειώνεται προς βορρά. Στην περιοχή της μελέτης δεν εμφανίζονται.
- Ασβεστόλιθοι «φουσταπήδημα» και μαζώδεις δολομίτες. Δεν εμφανίζονται επίσης στην περιοχή.
- «Ασβεστόλιθοι του Παντοκράτορα», δεν κάνουν την εμφάνισή τους στην περιοχή.
- Οι «Ασβεστόλιθοι Βίγλας», στη συνέχεια και μεταξύ Αν. Ιουρασικού – Κατ. Σενωνίου αποτίθενται σε όλο το πλάτος της Ιόνιας ζώνης. Πρόκειται για λεπτοπλακώδεις πελαγικούς ασβεστόλιθους με παρενστρώσεις κερατολίθων, (πάχος 400 μέτρα). Εμφανίζονται δυτικά των ορίων της περιοχής, στις όχθες του Αράχθου.

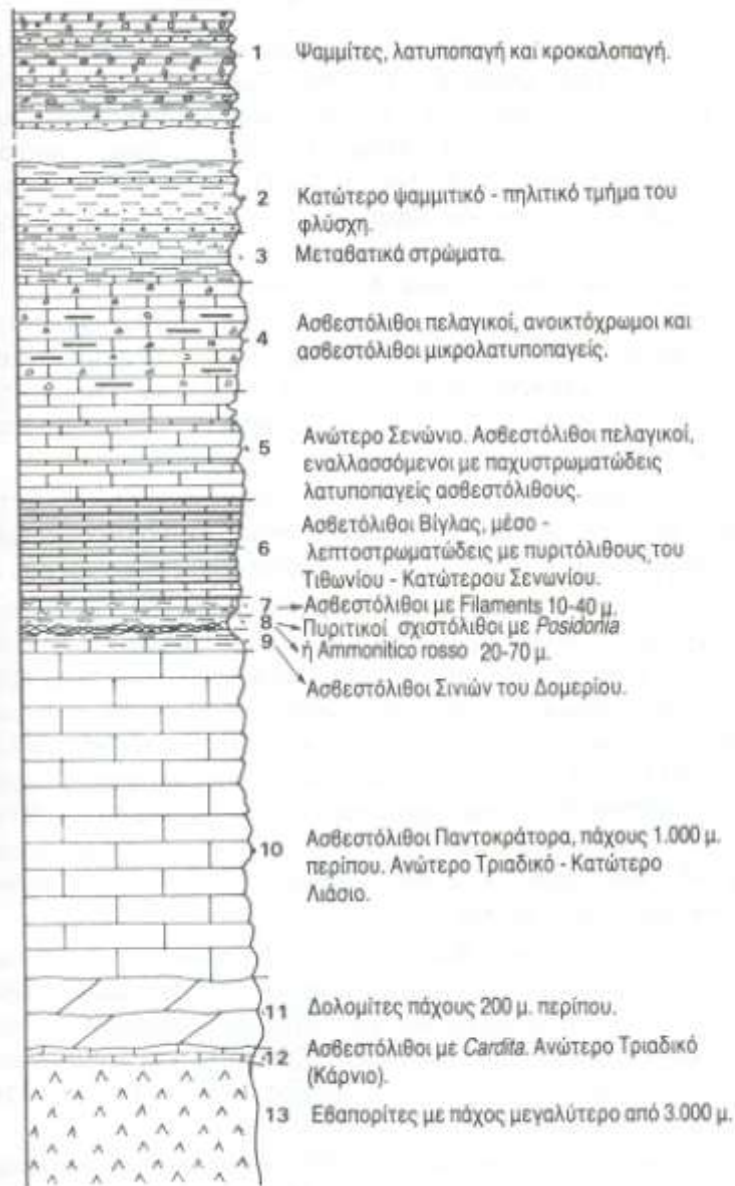
- Ασβεστόλιθοι Ηωκαίνου: είναι λατυποπαγείς, συμπαγείς, και εναλλάσσονται με λεπτόκοκκους ασβεστολίθους με ενστρώσεις μαύρων πυριτόλιθων. Εμφανίζονται στην περιοχή των Χουλιαράδων.
- Φλύσξης από το Πριαμπόνιο (Αν. Ηώκαινο). Η ιζηματογένεση του στην αρχή είναι μαργαϊκοψαμμιτική προς μαργαϊκή έως ότου τελικώς γίνει το πέρασμα προς μία μολασσική φάση (πάχος περίπου 2.000μ). Η εξάπλωσή του είναι ευρεία στην περιοχή και εμφανίζονται κυρίως στα δυτικά μέρη με διάφορες μορφές όπως: μαργαϊκός φλύσξης με πολλά ασβεστιτικά φλεβίδια, ψαμμίτες με εναλλαγές ιλιωδών αργιλούχων μαργών, αργιλούχες μαργες με λεπτές ενστρώσεις ψαμμιτών, ψαμμίτες λεπτόκοκκοι έως χονδρόκοκκοι.

ΖΩΝΗ ΠΙΝΔΟΥ

- Αυγιτικός ανδεσίτης ο οποίος συνοδεύει κυρίως τους κερατολίθους και κάνουν την εμφάνισή τους στην περιοχή του Μεγάλου και Μικρού Περιστερίου.
- Φλυσχοειδής κλαστικές αποθέσεις. Δεν εμφανίζονται στην περιοχή.
- Πυριτιούχοι ασβεστόλιθοι συχνά με μαργαϊκές ή δολομιτικές ενστρώσεις του Άνω Τριαδικού. Παρατηρείται μικρή εμφάνιση αυτών στην ευρύτερη περιοχή. Στην περιοχή του Μικρού και Μεγάλου Περιστερίου βρίσκονται εγκλωβισμένοι στους κερατόλιθους, και φτάνουν έως τα Θεοδώριανα.
- Κερατόλιθοι, ραδιολαρίτες που εναλλάσσονται με πλακώδεις ασβεστόλιθους αποτίθενται καθ' όλη την διάρκεια του Ιουρασικού με τα χαρακτηριστικά κοκκινοπράσινα χρώματα (μέσο πάχος 150 – 250 μέτρα). Παρουσιάζουν μεγάλη εξάπλωση κυρίως περιφερειακά του όρους Λάκμος και των Τζουμέρκων.
- Ασβεστόλιθοι Κρητιδικού μικρολατυποπαγείς με θραύματα κερατολίθων και οφειολίθων και ενστρώσεις πελαγικών ασβεστόλιθων με πυριτολίθους. Εμφανίζονται επίσης περιφερειακά του Όρους Λάκμος και των Τζουμέρκων.
- Ασβεστόλιθοι πελαγικοί του Άνω Κρητιδικού με πυριτολίθους και ενστρώσεις μικρολατυποπαγών ασβεστόλιθων. Αποτελούν τον κύριο όγκο των ορέων Λάκμος και Τζουμέρκα.
- Φλύσξης Ηωκαίνου. Πρόκειται για ψαμμιτιμαργαϊκού τύπου φλύσξη, στον οποίον παρεμβάλλονται μικρολατυποπαγείς ασβεστόλιθοι. Έχουμε μικρές τοπικές εμφανίσεις μικρής έκτασης στην περιοχή των Αγίων Θεοδώρων και του Ματσουκίου και στην περιοχή του Σταυρού νότια των Θεοδώριανων.

Εικόνα: Στρωματογραφική στήλη της Ζώνης Πίνδου με αναφορά στο γεωλογικό χρόνο και στην ηλικία των στρωμάτων

Εικόνα: Στρωματογραφική στήλη της Ιονίου Ζώνης με αναφορά στο γεωλογικό χρόνο και στην ηλικία των στρωμάτων